

ארגון ברית אבות
מסייעת לכל יהודי
בכל גיל
ובכל מקום בעולם
לקיים את מצוות המילה
בצורה מקצועית ובשמחה
באמצעות צוות מוהלים
מוסמך ומנוסה.

ב"ה

עלון ברית אבות פרפראות וסיפורים לברית מילה לפי סדר הפרשיות פרשת ראה

תשפ"ה

מפעולות הארגון

עריכת ברית מילה לתינוקות.
ומבוגרים בחדרי ניתוח
בישראל ובמדינת חבר העמים

בדיקת צהבת לתינוקות בבית
במכשיר זהה לבית החולים

ניתן להשיג את הספרים
"סדר ליל הברית"
"פניני הברית"
"תפילות ומנהגים לברית"

ייעוץ בענייני ברית מילה

משרד "ברית אבות"
רחוב דברי חיים 6 ביתר עילית
טלפון: 025022814

הברכה בזכות המילה

כתב העוללות אפרים על הפרשה,
(שמובא בעלון) שבודאי עם ישראל יקבלו
את הברכה כי מקיימים מצות מילה, וכן
מפורש במדרש שיר השירים על הפסוק
חמוקי ירכיך, שכל תענוגי העולם הזה הם
בזכות המילה.

על אחת כמה וכמה כשמקיימים מצות
המילה במאמץ ובזמנים ומצבים לא נוחים
כלל, שנוכה לברכה השלימה.

כדוגמת הבחור בגיל 13 שלמד בארץ
במוסד לעולים מברית המועצות, ובקש
לעבור ברית מילה, ואנשי הצוות הסתפקו
אם יעבור ברית למחרתו, כיון שהיו בפניו
2 אפשרויות: יום טיול כתתי נפלא בחיק
הטבע או לעבור ברית מילה באותו יום על
חשבון הטיול!! ולתדהמת אנשי צוות
המוסד, הוא הכריז בביטחון מלא
שבודאי ובוודאי הוא מעדיף לעשות ברית
מילה ולוותר על הטיול!!!

לפני כשנה זכינו לעשות ברית לבחור בגיל
21, הוא הגיע במיוחד מרומניה, משדה
התעופה ישר לקיים את מצוות הברית,
הבחור הספיק בשנה האחרונה ללמוד
מסכת יבמות עם פירוש שוטנשיין
באנגלית לבד במקום מגוריו, וניכר בו
הצמאון ליהדות, אשרי העם שאלו הם
בניו, ואשרי העם שככה לו.

המוהל הרב אהרן יוסף קרמר

מהספר פניני הברית

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה... את הברכה אשר
תשמעון... והקללה אם לא תשמעו. (יא כו) בברכה לא הזכיר
לשון אם המורה על התנאי, לפי שהברכה תבא בהכרח, לפי
שעל הרוב כל איש מישראל נימול מנעוריו וכבר ברית כרותה
לישראל שזכות המילה לא ימוש ואין כח בשום חטא לבטלו
כמו שכתוב במדרש כשאמר לו הקדוש ברוך הוא לאברהם
מה לידידי בביתי אמר לו בניך חטאו וגלו... אמר לו היה לך
לזכור ברית מילה, אמר לו חייד כפרו ובשר קדש יעברו
מעליך. הרי בבירור שאף על פי שאמר לו כבר שעברו על כל
התורה מכל מקום היה לו פתחון פה לומר היה לך לזכור
זכות המילה, והיינו לפי שיש בה ברית מלח עולם שזכותה לא
ימוש, ומטעם זה נקראת ברית: (עוללות אפרים)

ראה אנכי נותן לפניכם היום. ראה אנכי. אנכי בגימטריא
כסא, ובגימטריא מהול, אין אדם זוכה לראות פני שכינה
ולנוח תחת כסא הכבוד אלא מי שהוא נימול ומקיים מה
שכתוב בלוחות הברית, הוא זוכה למעלה הזאת: (רבינו
אפרים על התורה)

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה. נראה לומר כי בא
הכתוב לרמוז על עשרת הדברות שתחלתן אנכי, ורצה לומר,
שיהיו תמיד בין עניך, וזהו ראה אנכי. ואז תהיה מובטח
שלא תחטא, כי ה' יאיר לשכלך הנרמז גם כן בתיבת ראה
אותיות האר, וכמו שאמרו רז"ל שתר"ב מצות כלולות
בעשרת הדברות, אמנם מצות מילה לא נכללה בהם, ורמזה
הכתוב בג' תיבות נותן לפניכם היום. ראשי תיבות גימטריא
מילה במספר קטן, לומר שעל ידי קיום מצות מילה ועשרת
הדברות שהם כלל כל התורה יזכה לברכה בעולם הזה
ולאורך ימים בעולם הבא עולם שכולו ארוך: (ענף חיים)

וכי יהיה בו מום. (טו כא) מום רע. בגימטריא וערלים, אין לך
מום כערלה שכל מי שאינו מהול נקרא בעל מום: (רבינו
אפרים על התורה)

והיית אך שמח. (טז טו) רמז במה שאמרו חכמינו זכרונם
לברכה (שבת קל). במצות מילה שקיבלו עליהם בשמחה
עדיין עושין אותה בשמחה, כי שם חתך שהוא מצות המילה
יוצא מסופי תיבות והיית אך שמח: (מנחת אלעזר בשם הדרכי תשובה)

לשכנו תדרשו ובאת שמה. (יב ה) תנא הערל והטמא פטורין מן הראייה, בשלמא טמא דכתיב ובאת שמה והבאתם שמה, כל שישנו בביאה ישנו בהבאה וכל שאינו בביאה אינו בהבאה, אלא ערל מנלן הא מני רבי עקיבא היא דמרבי לערל כטמא דתניא רבי עקיבא אומר איש איש לרבות את הערל: (חגיגה ד:)

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה. אנכי עם האותיות בגימטריא פה, כמספר מילה, לרמז כי במילה יש ברכה וקללה אם ישמור את בריתו ולא יפגום ח"ו בבריתו אזי ברכה יקוים בו כל המעלות ואם ח"ו יפגום את בריתו אזי יפגעו כל העונשים האמורים: (טהרת יום טוב)

כי ירחיב. (יב כ) שלשה פעמים בשר בפסוק, כנגד שלשה רגלים שמצוה לאכול בשר, שנאמר (לקמן טז) ושמחת בחגיגך ואין שמחה אלא בבשר, וכן ברית שבת ראש חודש ראשי תיבות בשר, או ראש השנה שנאמר (נחמיה ח) אכלו משמנים ושתו ממתקים: (רבינו אפרים על התורה)

רק קדשיך אשר יהיו לך ונדרריך תשא ובאת אל המקום אשר יבחר ה'. (יב כז) רמז למילה הנקראת אות ברית קודש ונמשלה לקרבן, ואותו קרבן תשא ובאת אל המקום רצה לומר, במילה זו תתקן תגבורת התאוה ובה תוכל לקרב אל המקום ברוך הוא תחת הריחוק הבא מצד התאוה, זה שאמר הכתוב ובאת אל המקום אשר יבחר ה'. וזה בזכות שתשא קדשיך: (עוללות אפרים)

ובערת הרע מקרבך. (יג ו) יש מין קליפה שאין דוגמתה בקדושה, והיא אוטם הלב, היינו שכל מה שיעשה יהיה בלי חיות הקדושה בזה לא שייך לומר לאחוז בימין מקרבת בראשונה שהרי אין כאן ימין מקרבת כלל אלא שמאל דוחה בלבד, וזה הוא ענין הערלה שפירש"י (פי' קדושים) לשון ערלה הנאמר באילן, וערלתם ערלתו. ואטמתם אטימתו היא אטום ונסתם מליהנות ממנו, וזהו שפירש"י (פי' עקב) ערלת לבבכם אוטם לבבכם וכיסויו, ועל כן איתא בספרים שטומאת הערלה חמורה מכל הטומאות, כי ערלת הגוף גורמת ערלת הלב שיהא אטום ומכוסה מלבוא בו שום חיות דקדושה, וזה ידוע שעצבות ואוטם הלב גורמים לידי מחשבות רעות ומקרה לילה רחמנא ליצלן, ומדה זו גרועה מהכל, כי כל מדה רעה יש על כל פנים דוגמתה בקדושה וביכולת ליקח אותו הכח להשתמש בו בקדושה, אבל ערלה שאין דוגמתה בקדושה גרועה מהכל ואין עצה רק שמאל דוחה, וכמו שכתב בעל המאור (מס' שבת) שמצות מילה היא כעין מצות ובערת הרע מקרבך: (שפת אמת)

ולא ידבק בידך מאומה מן החרם למען ישוב ה'. (יג יח) החרם למען ישוב ה'. ר"ת מילה, וכתיב בתריה ונתן לך רחמים ורחמך: (טהרת יום טוב)

בנים אתם לה' אלהיכם. יש לפרש על פי מה דמצינו (מנחות נג:) שלא נחה דעת אברהם אבינו עליו השלום בגלות בניו עד שאמר הקדוש ברוך הוא (ירמיה יא) ובשר קודש יעברו מעליך. שהעבירו מעליהם ברית מילה ועברו ישראל על ברית שכרת עמו על מצות מילה, שמעינן מזה דמה דאמרין (בקידושין לו.) בין כך ובין כך קרויין בנים, שנאמר (ירמיה ד) בנים סכלים המה. היינו דוקא אם קיימו מצות מילה: (חתם סופר)

בנים אתם. כתיב באלוני ממרא. באלוני. בני אל, שבסבת המילה נקראו ישראל בני אל, שנאמר בנים אתם לה'. סופי תיבות גימטריא מילה, וכתיב (הושע ב) יאמר להם בני אל חי סופי תיבות גימטריא המילה, כלומר הני מולים הם בני אל חי: (גימטריאות מהר"ש מלובלין)

עשר תעשר. (יד כב) עשר תעשר. כך פתח רבי תנחומא בי רבי, זה שאמר הכתוב (משלי ג) כבד ה' מהונך ומראשית כל תבואתך. אמר הקדוש ברוך הוא לא אמרתי לך כבדני משלך אלא משלי, כבד ה' ממה שחנך מהונך בן ביתי אתה, אם נתתי לך ויש לי בידך תן לי משלי, וכן הוא אומר (איוב מא) מי הקדימני ואשלם. מי מל לשמי את בנו שלא אני הקדמתי ונתתי לו בן: (פסיקתא רבתי פרשה כה) לא תירא לביתה משלג כי כל ביתה לבוש שנים. (משלי לא) חזקיה אמר משפט רשעים בגיהנם שנים עשר חדש, ששה חדשים בחמה, וששה חדשים בציה, בתחלה הקדוש ברוך הוא מכניס בהם חיכוך, והם אומרים זו גיהנם של הקדוש ברוך הוא, ואחר כך הוא מוציאן לשלג, והם אומרים זו היא צינתו של הקדוש ברוך הוא, בתחלה הם אומרים ווה, ולבסוף הם אומרים ווי, הוא שדוד אמר ויעלני מבור שאון מטיט היון (תהלים מ) ממקום שאומרים ווה וויי, והיכן משלימין עצמם, ר' יהודה ברבי אומר בשלג, הדה הוא דכתיב בפרש שדי מלכים בה תשלג בצלמון (שם סח) השלג הוא צלמונה שלהם, יכול אף ישראל כן, תלמוד לומר כי כל ביתה לבוש שנים, מילה ופריעה, ציצית ותפילין, הענק תעניק, נתון תתן, פתוח תפתח, עשר תעשר, לפיכך משה מזהיר לישראל עשר תעשר: (תנחומא י)

עשר תעשר. יש לפרש הכפילות, רמז לשני מיני מעשרות שהאדם מפריש, דהיינו מגופו...המילה. וממונו, היינו סתם מעשר וזה שאמר הכתוב, עשר בשביל שתתעשר. כי מעשר הממון גורם העושר שיזכה לעשר שנית, ומעשר המילה גורם גם כן השובע והעושר בעולם: (עוללות אפרים)

שבעה שבועות תספר לך מהחל חרמש בקמה תחל לספור. (טז ט) ועוד דרשו רבותינו זכרונם לברכה אל תקרי בקמה אלא בקומה, מכאן לספירת העומר שהיא מעומד, ומה קצירה מעומד אף ספירה מעומד, וארבעה דברים הן שמצותן מעומד, והסימן בהם עצמ"ל, ואלו הן עומר ציצית מילה לולב: (רבינו בחיי)

נשבעתי ואקיימה. (תהלים) שני שכרים היה נוטל דוד, שכר השבועה ושכר המצוה. היה נשבע שנוטל הלולב ונוטל, שעושה סוכה ועושה, והיה נוטל שכר השבועה ושכר המצוה, של סוכה ושל לולב ושל ציצית ושל תפילין ושל המילה. לכך נאמר, נשבעתי ואקיימה וגו': (מדרש תהילים מזמור קיט) ויש להוסיף על פי מה שפירש בספר אהל יעקב על הפסוק נתון נתן. שתפריש המעשר, ואם כן תוכל לעשות המצוה בשמחה, כי בתפילין ולולב וכדומה הקנין והצער שיש לו בהוצאת המעות הוא בזמן קודם ולא בעת קיום המצוה, ואם כן יוכל לקיים המצוה בשמחה, כיון שכבר נאכל המעות ונשכח צערן, אבל אם כבר הפריש המעשר והקצהו למצוה, אם כן יעשה המצוה בשמחה, וזהו כוונת נתון נתן. ועל ידי זה, ולא ירע לבבך בתתך לו. והנה מצות מילה היא על דרך זה בשעת עשיית המצוה יש לדאוג שיעשנה בצער ובדאגה, על כל פנים בלא שמחה, אמנם אם הראה שעושה סעודה לשמחת המצוה אף על פי שעדיין הולד בסכנה עד שלשה ימים כמו שכתוב ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים. וכתב הר"ן כל שכן קודם לכן בימים הראשונים, ובהראותו שעושה סעודה ושמח, אם כן יגדל שכרו על המצוה ועוד יותר על עשייתו בשמחה, וזה כוונת אשר שש לעשות צדק בגילה וישלם פעלו ומשכורתו כפולה: (תורת יעקב לר' יעקב סגל פראגר)

יראה כל זכורך את פני ה' אלקיך במקום אשר יבחר. (טז טז) כתיב בזוהר (ח"ג קסו.) על הפסוק (בראשית יז) התהלך לפני והיה תמים. כי קודם שנימול היה הוא הולך לפני השכינה והשכינה אחריו, כדי שלא יסתכל ויהנה מזיו השכינה מה שאין כן כשנימול היה הולך אחר השכינה, כדכתיב (דברים יג) אחרי ה' אלקיכם תלכו. להנות מטוב ה', ומבואר בספרים כי זה ההבדל בין מקדש לארץ ישראל, אף שהשכינה בכל ארץ ישראל, מכל מקום (תהלים קטז) אתהלך לפני ה' בארצות החיים. כתיב, אבל במקדש ראו יראו באור ה', עד כאן, והנה נראה לי שזה הפירוש של הפסוק (דברים טז טז) יראה כל זכורך את פני ה' אלקיך במקום אשר יבחר וגו'. והענין המילה לזה, כי הערלה מצד הרע והחשך, ולא יראה פני ה' רק מי שאין בו תערובות רע, כמו שכתבתי בקפיטל רננו צדיקים וגו' (בתפלה למשה קאפיטל ל"ג אופן ד'): (ישמח משה)

מהנעשה והנשמע

בשבוע החולף ביום שני זכינו למול בעיר קייב שבאוקראינה חתן בגיל 23 - חודש לפני החתונה, בברית מברכים כשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה ולחופה כאן היה שבזכות החופה עשה ברית.

ביום שלישי היה 5 בריתות של מבוגרים בעיר מינסק שבבלארוסיה לתלמידי מוסדות יד ישראל שהיו בקעמפ היהודי במקום, ילד בגיל 12 ניגש למדריך אחרי פעילות יהדות ואמר שרוצה לעשות משהו מיוחד ליהדות ועלה הרעיון לעשות ברית, כליל הוואכנאכט כשאמרו שמע ישראל ברוב עם ובשמחת הכנה למצווה - נוספו עוד 4 תלמידים בגילאי 17-9 שנים, ושתיים מתוכם עשינו בבית חולים מקומי בהרדמה כללית.

מי כעמך ישראל לראות יהודים אלו עושים מצוות השם שקיבלו עליהם בשמחה.

ימי היולא של צדיקים בשבוע זה

יום ראשון כ"ג מנ"א	הגאון ר' יעקב ישראל ב"ר חיים פרץ קניבסקי (קהילות יעקב) זיע"א
יום שני כ"ד מנ"א	הגאון ר' אפרים זלמן ב"ר מנחם מאניש מרגליות מבראד (מטה אפרים) זצ"ל
יום רביעי כ"ו מנ"א	הרה"ק ר' יואל מסאטמר זי"ע (דברי יואל)
יום חמישי כ"ז מנ"א	הגאון ר' יהושע ב"ר יוסף (מגיני שלמה) זיע"א
	הרה"ק ר' מנחם נחום דב בער מסאדיגורא בהרה"ק ר' שלום יוסף מרוזין זצ"ל.
יום שישי כ"ח מנ"א	הגאון ר' נפתלי צבי יהודה ב"ר יעקב ברלין (הנצי"ב מוואלז'ין) זצ"ל
ש"ק כ"ט מנ"א	הגאון ר' שמואל ב"ר צבי הירש סלאנט (רבה של ירושלים) זצ"ל
	הרה"ק ר' יוסף מאיר ממכנובקא בהרה"ק ר' אברהם יהושע העשיל מסקווירא זיע"א
	הרה"ק ר' אברהם דב בהרה"ק ר' נחום מרחמיסטריווקא זיע"א
	הרה"ק ר' אליעזר זוסיא ב"ר ישראל אברהם מסקולען זיע"א

סיפורי צדיקים ליומא דהילולא בשבוע זה

מנהג הסטייפלר זצ"ל כשהיה סנדק

היה מביא טלית מביתו ומתעטף בו בברכה ולובש גרטל, וכשהתינוק על ברכיו מכסה את ראש התינוק בטליתו אף שהילד חבוש כיפה, והיה מניח ציצית מטליתו תחת ראשו של התינוק ומתיר את חוט כובעו של התינוק הקשור לגרונו: (ארחות רבינו)

ברך את אבי הבן שיוולד לו בן לא בשבת: לאברך אחד נולד בן ורצה שרבינו הסטייפלר זצ"ל יהיה סנדק, והברית היה צריך להיות בשבת, אמר רבינו שאין לו כח ללכת כיון שזה רחוק, אמר לרבינו שיביא את התינוק לבית הכנסת על ידו, אמר לו הסטייפלר שלא הולך לברית שמטלטלים התינוק בשבת, ניסה להפציר ברבינו על ידי שאמר שיביא את התינוק בערב שבת למקום קרוב כדי שלא יהיה צורך לטלטל בשבת ויוכל להיות סנדק, אמר רבינו מה אתה מתעקש כל כך שאני אהיה אצלך סנדק, יהיה לך עוד בן והוא לא יוולד בשבת כמו הבנים הקודמים שנולדו בשבת ואצלו אהיה סנדק, וכך הוה, הבן הבא נולד שעתיים קודם שבת ורבינו היה אצלו סנדק: (הליכות והנהגות ממרן בעל הקהילות יעקב)

סנדק כדי לחזק יהודי: הוי עובדא באחד שנולד לו בן ושני זקני הילד הן מצד אביו והן מצד אמו ת"ח גדולים ומקובלים בציבור ולאחד מהזקנים יש אב זקן חולה לב שאינו ת"ח גדול רק חסיד ורוצה להיות סנדק לנינו ושאל אבי התינוק את הסטייפלר זצ"ל בנוכחותי אם לתת לו סנדק כי חשבו שיותר חשוב לתת לאחד מהסבים שהוא תלמיד חכם וענה להם בזה הלשון: צדיק אמת אין היום צדיקים חלשים כולנו, ולתת לזקן סנדק מחי' זיין א יוד: (ארחות רבינו ח"א הוספות עמ' לט)

דמעות של שמחה: הרב הקדוש בעל ויואל משה זי"ע אמר, שהדמעות של הרך הנימול בשעת הברית אינו משום צער לבד, רק הם דמעות של שמחה, שזוכה לגילוי אליהו הנביא בזכות שנשפך דמו על קדושת השם על ידי יסורין של אהבה במסירות נפש עבור כבוד שמים: (פאר דוד)

סעודת הוואך נאכט עם דגים מרק ובשר: בזמירות דברי יואל מובא שהרה"ק ר' יואל מסאטמר זצ"ל אמר, שבעלי הברית יערכו סעודת וואך נאכט עם דגים ומרק ובשר, ואם חל בימים שמראש חודש אב עד תשעה באב יעשו סעודה כרגיל רק לא יאכלו בשר: (זמירות דברי יואל)

לומר מזל טוב ליולדת אחרי הברית: אני מעיד שבעיני ראיתי לכ"ק אדמו"ר הגאון הקדוש ראש כל בני הגולה מסאטמאר הי"ו, שפעם היה סנדק אצל בעל הבית אחד בדעברצין, ואחר הסעודה קודם שעזב הבית ראיתי שעושים לו דרך לחדר שהיולדת היתה שם ועמד על פתח הבית, ולפנים לא הלך, ואמר בקול מזל טוב מזל טוב, ואפשר שהוסיף עוד איזה תיבות של ברכה בלשון אידיש, אבל את זה אינני זוכר בבירור: (שו"ת באר משה)

הסטייפלר זצ"ל מרגיע את התינוק אחרי הברית

כשהתינוק בוכה היה הגאון מורינו הסטייפלר זצ"ל מטביל את המוצץ או חתיכת צמר גפן ביין ומכניסו לפי התינוק, וכמה פעמים ראיתי שטבל את אצבעו ביין והכניסו בפי התינוק והששה את אצבעו בפי התינוק עד שהביאו מוצץ, והחזיק הסטייפלר זצ"ל את המוצץ בפי התינוק, [הסטייפלר אינו יכול לסבול שתינוק בוכה]: (ארחות רבנו)

הסנדק הביא מצות וכך כולם משתתפים בסעודת הברית

סיפר הרה"ר דוד משה בראווער נ"ו, שמעתי מהרה"ג ר' נתן יוסף מייזעלס ז"ל שסיפר, שבעת שהכניס את בנו הרה"ר יקותיאל יחזקאל נ"י לבריתו של א"א בחול המועד פסח, אמר אז למרן הדברי יואל מסאטמער זי"ע שהיה שמנהג ישראל הוא בפסח שאין אוכלין אצל אחרים כלום, [מען מישט זיך נישט] ולא יאכלו הקרואים אצל הסעודת ברית, על כן יתן לו מרן זצ"ל מצות און מיטן רבי"ן מישט זיך דער עולם ועל ידי זה יוכל לעשות סעודת ברית, השיב לו מרן זי"ע אני צריך ממילא ליתן להסעודה כיון שאני הסנדק על כן אתן המצות להסעודה וכן הוה: (קובץ גינת ורדים)

קוואטר: פעם אחת קודם הברית מילה צעק המשמש קוואטר כדי להביא את התינוק למול אבל לא הביאו, ואמר רבינו הגה"ק מסאטמאר זי"ע להשמש הנ"ל די ביסט אליין שולדיג (אתה בעצמך מתחייב בכך שלא שמעו לדברך), כי הלא אמרו חז"ל כל אדם שיש בו יראת שמים דבריו נשמעין וד"ל: (תורת התמרים)

בעת שמחה בעת בקשה כשצריך ישועה

היו שותפים במצוות המילה

ליהודים "מבוגרים" עולי חבר העמים

שהבריתות נעשים בחדרי ניתוח,

עלות כל ברית 3600 שקלים לשלם לחדר הניתוח

ובזכות זה תראו נחת מכל יוצאי חלצכם, אמן.

לעילוי נשמת ר' יעקב צבי ב"ר יצחק מאנים ז"ל הולצמן

ברית אבות: רחוב דברי חיים 6 ת.ד. 3044 ביתר עילית טלפון: 025022814

ניתן לתרום בנדירים פלוס על שם ברית אבות